

Alte Drucke

**DE NOTHIS || SPVRIISQVE FILIIS.|| LIBER SINGVLARIS ||
Gabrielis Palaeoti, S. Romanae Ecclesiae || Cardinalis, ac
Bononiensis || Iurisconsulti.|| IN ...**

Paleotti, Gabriele

Frankfurt/Main, 1574/(1573)

VD16 ZV 26219

CAP. LXI.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149688

- 8 *Nobiles ex locorum consuetudine accipi.*
 9 *Apud Venetos, & illegitimi, & legitimi ignobiles.*

C A P. L X I.

Llud quoque de iniustis filiis à multis quesitum scio, possint ne ij in nobilium numero referri. Qua in re Bartolus, Bal. Imo. cæteri que vnanimes respondere,

a Bart. l. i. c. de dign. li. 12. Bald. l. cum legitime, de sta. ho. Imol. §. si quis rogatus. Guid. Pap. q. 580. Ruin. cõf. 77. in 3.

b Azo in sum. C. de infam.

c l. 2. C. de digni. lib. 12.

d Anch. cõf. 389. Glo. l. diuo. C. de questio. Dec. cõf. 35. in fin.

e ca. fertur. §. c. principatus. l. q. i.

f Anch. supra d. conf.

g l. femina, & Senator.

d spurios filios, cum ab incunabulis secum quandam infamiae notam ducant, b non posse vlllo vnquam tempore nobilitatis claritate fulgere, quod ea ab omni macula & turpitudine perpetuò debeat esse seiuncta. c Idcircoque & nepotes ex his natos, reliquosque eorum successores, æquè obscuros & ignobiles haberi, d non quidem quod in his macula vlla notetur, si ex matrimonio nati sunt, sed quod ex ignauo semine generosi haud soleant fructus existere. e

Quin & si ex matre nobili, patre verò illegitimo prodijssêt, adhuc tamen ijs matris genus nihil prodesse dixerunt, f cum & illius nobilitas, ex quo se spurio marito iunxit, quodammodò sit obumbrata, g & stemmata hæc honoraria

ria

ria à patribus in filios, non matribus deri-
uentur, *a* ita vt nec consuetudine, nec Mu-
nicipali lege contrarium possit decerni.

a l. r. ad Mu-
nici. Bal. l. fi.
C. de ser. fug.
b Bart. l. exē-
plo. C. de De-
curio. lib. 10.

b Ego verò hæc, quamuis omninò refel-
lere non ausim, non vera tamen vsq; adeò
esse puto, cùm velint ij illegitimos ided
ex nobilium ordine eximere, quod in his
nescio quid notæ & labis adnatū putent.

Quod ipse tamen, cùm in his minimè a-
gnoscam, vt aliàs declarauī, *c* propterea

c cap. ss.

nece eorum sententię vsquequaq; existimo
adharendum. Est verò latissimus hīc di-
sputandi campus, de nobilitate, an illius
participes illegitimi censeantur, in primis
enim à verbi notione esset exordiendum,
vt intelligeremus, quomodo hæc ipsa no-

3 bilitas sit accipienda. Occurrunt verò in
hac re explicanda tam variæ opiniones,
vt meritò id dici possit, in hac quæstione
quot capita, tot fuisse sententias. Non e-
nim propria hæc est res, vnius aut alterius
scientiæ. Sed quot penè dixerim artes &
disciplinæ sunt, quot varij bonarum lite-
rarum authores, singuli huic rei manum
admouere sunt conati, vt collegerit quā-
doque non contemnendus ex nostris in-
terpretibus Doctor Capolla, viginti sex
diuersas super hac re proditas sententias.
d Nos tamen in præsentī inutiles aliorum
mittamus altercationes, & no; v; p; eo no-

d Crp. tra. 2.
de Imp. mil.
del. cap. 4.

b 3 *stro*

a Bart. l. i. c.
de dignita. li.
12. col. 4.

stro Bartolo adhæreamus, qui triplicem
distinxit nobilitatem, *a* aliam secundum
Theologos, quam Theologicam dixit, a-
liam secundum Philosophos, quam natu-
ralem, aliam secundum Iurisconsultos,
quam Politicam appellauit. Quod ad pri-
mam speciem attinet, solent Theologi eos
tantum verè nobiles & claros vocare, qui
bus summus Deus gratiam suam volue-
rit impartire, *b* quam tamen nemini vn-
quam proprijs meritis, sed mera tantum
illius benignitate partam testantur. Quo
fit, vt de illegitimis sint ne ij hoc pacto no-
biles, aut minùs, nemini liceat iudicare,
sed potius æquali cum cæteris conditione
& ipsi habèdi sint, cum tam grãde Dei mu-

b primo Re-
gum, c. 2. ver.
nunc autem.

c Ecclesiast.
c. 9. ad Roma.
c. 11. in fi. Fel.
c. venerab. n.
2. de testib.
d Corint. 1. c.
4. & Matt. 20.
e refert Bal.
l. 3. C. de com-
mer. & merc.

nus, cui nam contigerit, paucis innot-
scat, *c* eiq; gratissimi quandoque illi sint
& acceptissimi, quos mortalium vulgus
abiectionissimos, sordidissimosq; esse putat,
d Philosophi autem, qui veram nobili-
tatem in virtute & moribus posuerunt, *e*
quid de illegitimis sentiant, constare po-
test, cum nihil ij parentibus aut fortunæ,
quo ad hanc rem acceptum velint referri,
sed totum hoc fateantur à nostramet pen-
dere voluntate. Namque si quis quocunq;
genere natus, ijs animum suum dotibus
ornare contenderit, vt summa sua probi-
tate & sapientia omnium in se oculos con-
uertat,

nertat, virtutisque aliquam excitet admi-
 rationem, eundem & nobilissimum ha-
 bendum ducunt, quo in numero nedum
 legitimos, sed & Nothos cenferi posse, &
 ratio ipsa, & vetera sum morum virorum
 6 exempla testantur. Tertia est nobilitas se-
 cundum nostros iuris authores, que pro-
 pria est huius quæstionis, de qua quæ-
 ritur an illegitimis possit convenire. Vi-
 detur autem respondendum, quoscunq;
 talis generis viros, ab illa quàm longis-
 simè abesse, non eò quidem, quòd vlla
 hosturpitudine notatos putem, vt cate-
 ri Doctor. credere, sed quod cùm nihil
 aliud nobilitas sit, *a* nisi qualitas que-
 dam à Principe illata, ob quam vnusquisq;
 è populariū numero eximitur, cuius cō-
 pos is tantū dicitur, quem aut Princeps
 eo fuerit honore profecutus, aut cuius
 7 maiores Auus vel Proauus talem ab eo cō-
 sequi gradum meruerint. *b* Propterea
 constat spurios nec ex se ipsis, nec ex pa-
 trum quoque persona inter claros haberi
 posse. Non ex se ipsis quidē, quoniam no-
 bilitatē nemo sibi spontē potest confer-
 re, sed à solis principibus petenda est. *c*
 Minus ex parentis origine, quòd spurij
 nullos generis sui agnoscūt authores, sed
 ab his primū familiæ & gentis suæ
 origo excitatur, *d* sunt enim hi noui
 qui-

a Bart. d. l. i.
 C. de dign. Al
 ua. c. i. §. cate-
 ri. quis dic-
 dux.

b Gl. l. diuo.
 C. de quæstio.

c Bar. suprā.

d l. eius, qui
 ad Municipi.

quidam homines veluti terræ filij, à seipfis orti, & quo ad patrem prorsus alieni, cum nec eius gentem, familiam, domum. ue sequantur, *a* immò degenerare dicantur, *b* quocirca nec ad eos gentilitia nobilitas potest peruenire, *c* quæ ita agnationi & familiæ est annexa, vt tanquam qualatis absque subiecta materia nō possit consistere. *d* Statuendum est igitur illegitimos nullo pacto inter nobiles collocandos, quod & Isocrates in Nicocle clare testatus est, cui id maximè curæ fuisse scribit, vt omnes eius filia paternæ particeps essent nobilitatis, idcircoq; non alios quidem legitimos, alios verò Nothos reliquisse, qui aliorum nobilitate priuandi essent. Quod tamen verum est, si de ciuili illa claritate sentiamus, quam Iuriconsulti nostri prodidere, cæterum secundum aliorum aut Theologorum, aut Philosophorum sectas id non affirmarem, qui aliter nobilitatem acceperunt. Rursus & hoc in illegitimis simpliciter locum habere puto, quantum ad eorum natalis spectat, quos humiles omnino & sordidos esse aio, non in ijs, quos Princeps erexerit, & dignitate aliqua decorarit, vt sequenti capite demonstrabo. Postremo & hæc secundum strictam iuris rationem procedere fateor, non ex communi usu

a l. cum legitima, vbi Bal. de stat. hom.
b l. fi. C. de natura lib.
c arg. l. familiaria, cum sequen. de relig. l. ius. C. eod.
d Bart. tract. de insign. & arm. nu. 10.

¶ vsu, qui meritò debuit præualere. *a* Ideò-
 que in hac re, spectanda in primis fuerit v-
 niuscuiusque loci & ciuitatis cōsuetudo,
 ex qua quis quandoq; nobilis, quandoque
 ignobilis existimabitur, *b* plurimū est
 enim populorū moribus in hac re deferē-
 dum, & ex eorum ritu nobiles à plebeijs
 discernendi, *c* cū, vt dixit Bartolus, no-
 bilis ille sit, qui talis vulgò habetur. *d*
 Hinc fiet, vt si in multis Ecclesiæ terris, a-
 lijsq; etiam quibusdam locis nobiliū fiat
 mentio, spurijs quoq; cum cæteris compre-
 hendantur, quoniam nihil quo ad mune-
 ra publicā obeunda, & ad honores, digni-
 tatesq; adipiscendas à legitimis differunt,
 nihiloq; illis inferiores putantur, quod &
 de tota Delphinatus prouincia Guido Pa.
 attestatus est, in qua id ex consuetudine
 seruari tradidit, vt illegitimi generis nobi-
 litatem omninò retineant, ac pro nobili-
 bus perinde ac alij legitimi habeantur. *e*
 ¶ Quòd si Venetorum aut plurium aliarum
 ciuitatum nobilitatem recenseas, tunc il-
 legitimos prorsus excludas, quoniā hu-
 iusmodi sobolem maximè negligunt, ex-
 presseq; id apud eos est constitutū, ne quo-
 uis tempore, & si sint natalibus reſtituti,
 in nobilium numerum possint cooptari.
 Quod olim tamen ijs permissum erat, qui
 per subsequens matrimonium legitimati

b 5

essent.

a Imol. ca. de
 multa, in fin.
 de præben. Fe-
 li. c. super eo,
 de test. nu. 12.

b l. fin. in
 princ. ver. ca-
 lendarij, de
 mun. & hon.
c Soz. 246. co-
 lum. 1.

d Bart. d. l. i.
 C. de dig. col-
 pen. & l. i. C.
 de mul. &
 in quo.

e Gui. Pap. q.
 580. & Boër.
 decif. 127. in
 fin.

essent. Hodie verò & hi noua lege exclusi sunt, generaliterq; ab ijs sancitum, ne cuiquam, qui initio non legitimis ortus sit natalibus, vlla ratione aut priuilegio ad nobilitatis decus vnquam liceat aspirare.

ILLEGITIMI, SI NATALIBUS restituantur, an nobilitatem adepti videantur.

- 1 *Nobilitas vsq; ad pronepotes.*
- 2 *Legitimati an adhuc labe vlla notati.*
- 3 *De natalium restitutione, contra Budæum.*
- 4 *Nobilitas à Principe quando conferatur.*
- 5 *Equites nostri temporis an nobiles, & de illorum origine.*
- 6 *Feudum nobile.*

C A P. L X I I.

VM dictum sit, nobilitatē solius Principis esse munus, a quæ tamen alicui concessa, in eius filios, nepotes, & pronepotes propagetur. b Idcircoq; illegitimos eius ordinis non haberi, quòd nullo iure, patri suo, quamuis clarissimo, sint coniuncti.

ⁱ
a Bart. l. r. C. de dignit. co.
4. Cast. l. quotiens. in fi. C. vbi sen. vel cla.
b Gl. l. diuo. C. de questio.